

надання публічних послуг примусового виконання судових рішень і рішень інших органів (посадових осіб) особі, якій вони раніше надавали інші публічні послуги як кредитору або боржнику у справі про банкрутство.

Список використаних джерел

1. Зауваження до проекту Закону України «Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів» (реєстраційний № 2506а) [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіц. веб-портал. Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56267.
2. Солонар А. В. До питання запровадження інституту приватних виконавців в Україні / А. В. Солонар, В. В. Василюва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/44373/1/Solonar_Vasyliuva_Privat_System.PDF.

ГОЛУБЦОВА О. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри цивільного процесу

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ РОЗПОРЯДЧИХ ДІЙ ЗА УЧАСТЮ СПІВУЧАСТНИКІВ, ТРЕТІХ ОСІБ, ПРЕДСТАВНИКІВ ТА ОСІБ, ЯКИМ ПАДАЮ ПРАВО ЗАХИЩАТИ ІНТЕРЕСИ ІНШИХ ОСІБ

Яскравий прояв принципу диспозитивності цивільного процесуального права — гарантована можливість сторін позовного провадження розпоряджатися позовом та засобами захисту проти нього.

Однак при множинності осіб (співучасті) при здійсненні цих процесуальних дій є деякі особливості. Дані особливості на практиці суди дуже часто не враховують, що в кінцевому підсумку позначається на якості правосуддя.

Особливості співучасті позначаються безпосередньо вже при подачі позовної заяви. За своєю суттю множинність осіб є суб'єктивним з'єднанням позовних вимог. У позовній заяві кількох позивачів або проти кількох відповідачів, повинно бути зазначено, в якій частині вимога стосується кожного з них, або зазначити, що обов'язок чи право є солідарним. Солідарний обов'язок або солідарна вимога виникають у випадках, встановлених договором або законом, зокрема неподільності предмета зобов'язання, наприклад, приналежний подружжю автомобіль (ст. 541 ЦК).

Солідарна вимога кредиторів (солідарних кредиторів) означає, що кожний із кредиторів має право пред'явити боржникові вимогу у повному обсязі (ч. 1 ст. 542 ЦК).

Солідарний обов'язок боржників (солідарних боржників) означає, що кредитор має право вимагати виконання обов'язку частково або в повному обсязі як від усіх боржників разом, так і від кожного з них окремо (ч. 1. Ст. 543ГК).

Особливістю процесуального становища співпозивачів є їх повна автономія по відношенню один до одного. Але в дійсності при зміні предмета або підстави позову одним із співучасником виникає ситуація, коли дану множинність осіб уже не можна назвати суб'єктивним об'єднанням позову в чистому вигляді, тому у співпозивачів в цьому випадку відсутня тотожність вимог. Дана ситуація близька до об'єктивного об'єднання позовних вимог (ст. 126 ЦПК) за винятком того, що воно відбувається не за ініціативою суду, а за ініціативою співпозивача.

Прийняття судом відмови від позову всіма співпозивачами оформляється винесенням судового визначення щодо припинення провадження у справі. Особа, яка виконує таку дію має право одержати роз'яснення суду про правові наслідки такої відмови (ст. 174 ЦПК). Вторинне відкриття провадження по тотожному позову не допускається.

Відмова одного з співпозивачів від позовної вимоги не тягне за собою припинення провадження у справі.

Мирова угода — це договір сторін про припинення судового спору на взаємно прийнятних умовах. Дана мета досягається шляхом врегулювання спору на основі консенсусу і може стосуватися лише права та обов'язків сторін та предмета позову (ст.175 ЦПК). Вільне волевиявлення сторін у договорі засноване, як правило, на взаємних поступках — відмови позивача від частини своїх вимог або зміна їх, визнання відповідачем зміненого позову чи зменшеного розміру позовних вимог. За своєю суттю мирова угода є цивільно-правовою угодою.

Так як у спірному правовідношенні є множинність осіб, то і спірність цього правовідношення може усунутися за участю всіх співучасників. Особливістю укладення мирової угоди співучасниками є те, що при обов'язковому співучасті мирову угоду можливо укласти тільки за участю всіх суб'єктів даного спірного правовідношення. У разі факультативного співучасті кожен з співучасників розпоряджається своїм правом самостійно (наприклад, щодо своєї частки). Укладення мирової угоди між позивачами і одним з співвідповідачів тягне за собою припинення провадження у справі (наприклад, солідарне зобов'язання). І, навпаки, справа провадженням продовжується, якщо мирова угода стосується тільки частки одного з співпозивачів.

До прийняття мирової угоди суд зобов'язаний роз'яснити всім співучасникам наслідки відповідних процесуальних дій.

Тому що за своєю суттю мирова угода є цивільно-правовою угодою, то подібні правила поширюються і на випадки, коли в справі є третя особа, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору. Тобто мирова угода в подібному випадку є тристоронньою і може бути укладена тільки за участю сторін і третьої особи. Однак досить складною на практиці виявляється ситуація із задоволенням інтересів трьох сторін шляхом взаємних поступок.

Прокурор, який пред'явив позов в інтересах інших осіб, не є ані представником сторони, ані стороною у процесі. Він завжди представляє інтереси заінтересованої особи від імені держави і займає самостійне процесуальне положення.

Позивачем у процесі є особа, в інтересах якої прокурор звернувся до суду. Тим не менш, в силу ст. 46 ЦПК прокурор має процесуальні права та обов'язки позивача, за винятком тих, які належать позивачу як суб'єкту спірного правовідношення. Прокурор не має права укласти мирову угоду, до нього не може бути заявлений зустрічний позов, він не може відповідати за збитки, завдані відповідачу забезпеченням позову, пред'явленого прокурором в інтересах інших осіб. Прокурор звільнений від сплати судового збору та судових витрат, пов'язаних з розглядом справи, в тому числі з нього не можуть бути стягнуті витрати за правову допомогу.

Прокурор вправі відмовитися від поданого позову і вийти з цивільного процесу або змінити позов (ч. 2 ст. 46 ЦПК), проте не позбавляє особу, на захист прав, свобод та інтересів якої подано заяву, вимагати від суду розгляду справи та вирішення вимоги у первісному обсязі.

При відмові прокурора від заявленого ним позову в інтересах інших осіб підставою для закриття провадження у справі буде не відмова позивача від продовження процесу, а прийнята судом відмова позивача від позову (п. 3 ч. 1 ст. 205 ЦПК) [1].

Список використаних джерел

1. М. І. Балюк, Д. Д. Луспеник. Практика застосування цивільного процесуального кодексу України (цивільний процес у питаннях і відповідях). Коментарії, рекомендації, пропозиції. Серія «Судова практика». – Х.: Харків юридичний, 2008. – 708с. – с. 130–131